

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЭ СЭРГЭЛТ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМНЫ
ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН
ДАРГА
Д. ОЧИРБАТ

УЛААНБААТАР ХОТ
2024 он

2050 ЗОРИЛГО

Эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй
амьдралын хэв маягтай иргэнийг
төлөвшүүлэн эрүүл мэндийн чанар,
хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ.

БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ

2030 ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО

- **БООМТ**
- **АЖ ҮЙЛДВЭРЖИЛТ**
- **ЭРЧИМ ХҮЧ**
- **НОГООН ХӨГЖИЛ**
- **ТӨРИЙН БҮТЭЭМЖ**
- **ХОТ, ХӨДӨӨ**

Эрүүл
мэндийн яам

"АЛСЫН ХАРАА-2050" –ЭРҮҮЛ МЭНД

Зорилт 2.2. Эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэнийг төлөвшүүлэн эрүүл мэндийн чанар, хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ.

1-р үе шат

2021-2030 он

Эрүүл мэндийн чанар,
хүртээмжтэй тогтолцооны
шинэчлэлийн үе

2-р үе шат

2031-2040 он

Амьдралын зөв дадал, хэвшилтэй
иргэнийг төлөвшүүлэх үе

3-р үе шат

2041-2050 он

Эрүүл амьдралын хэв
маягийг дэмжих үе

Эрүүл
мэндийн яам

БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ – ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЗОРИЛГ

2025 ЗОРИЛГО

Эрүүл мэндийн чанар, хүртээмжтэй, үр дүнтэй тогтолцооны шинэчлэл хийнэ.

Эрүүл
мэндийн яам

ӨНГӨРСӨН 2023 ОНД

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО

<p>1 ЭДВЭЙГ ХУГАА</p>	<p>2 МЭГЭЭН ЭНГЭЭ</p>	<p>3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ДЭМЖИХ</p>	<p>4 ЧАМТАЙ МАСКОРЫГ ДУУГА</p>	<p>5 ХӨДӨРХИЙ ЭРЭГТЭЙ ТАНГАЙ</p>
<p>6 САЛБАРД ТӨРӨН НЭ ИРЭН ЭМЭГЭЙН АЖУУШГААГАЙ ХАВАА</p>	<p>7 ЭНГЭЭНИЙ ЭРЭМЭГ</p>	<p>8 ЭРЭМЭГ АЖИРААЙН ХӨДӨГ БИЛЭГЭЙН АЖИРААЙН ХӨДӨГ</p>	<p>9 ИНФРАСТРУКТУРЫН ДЭВЭЛТ</p>	<p>10 ТӨГӨСӨН БИЭРИЙГ ДУУГААХ</p>
<p>11 ХӨДӨРХИЙН ХӨДӨГ</p>	<p>12 ХАВГАХГАЙН ХӨДӨГ</p>	<p>13 УУРАМСТУЙН ШИВЭЭНИЙН УРМАГ</p>	<p>14 УЛАМ ТАНГАЙН ХӨДӨГ</p>	<p>15 УУРАМСТУЙН ХӨДӨГ</p>
<p>16 ЭНЭ ТАВГАЙН АЖАРАА ХӨДӨГ</p>	<p>17 ХӨДӨГНИЙ ТАНГАЙН ХӨДӨГ</p>			

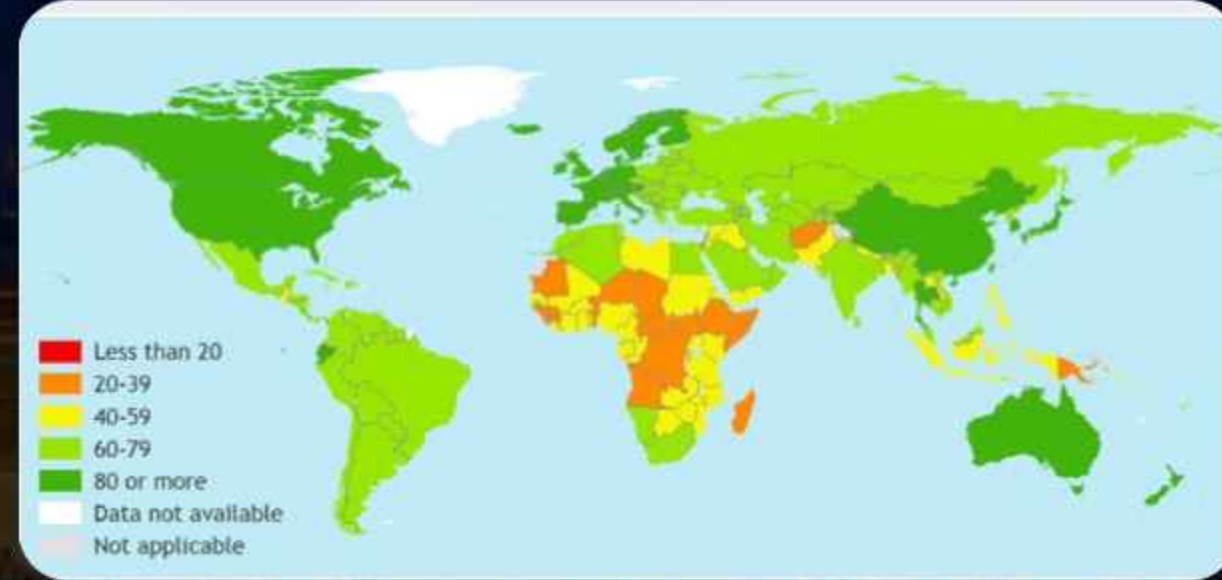

#globalgoals

БҮХ НИЙТИЙН ЭРҮҮЛ ХАМРАЛТЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ МОНГОЛ УЛС

СҮҮЛИЙН 20 ЖИЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ

2019 ОН

НӨХӨН ҮРЖИХҮЙ

- Орчин үеийн гэр бүл төлөвлөлт хэрэглээ - **71**
- Жирэмсний хяналт +4 > **80**
- Дархлаажуулалт - > **80**
- Хатгаа өвчний эмчилгээ - **76**

ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Сүрьеэгийн эмчилгээ - **19**
- ДОХ, ретровирус эмчилгээ - **38**
- Халдварт ариутгал - **70**

ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН

- Артерийн даралт ихсэлтийн эмчилгээ - **55**
- Чихрийн шижин өвчний илрүүлэг - > **80**
- Тамхины хэрэглээ - **57**

Тусламж, үйлчилгээний хамралтын индекс

- Эмнэлгийн орны нягтрал - > **80**
- Эрүүл мэндийн ажилчдын тоо - > **80**
- Олон Улсын Эрүүл мэндийн дүрмийн үнэлгээ - > **79**

Бүх нийтийн хамралт индекс (SDG 3.8.1) - **65**

Эрүүл
мэндийн яам

МОНГОЛ УЛС 2023 ОНД

Дундаж наслалт

67.

6

76.

8

ӨНГӨРСӨН 2023 ОНД

Эхийн эндэгдлийн түвшин, 100,000 хүн амд, 2020-2023

3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ
ДЭМЖИХ

ӨНГӨРСӨН 2023 ОНД

Эхийн эндэгдлийн түвшин, 100,000 хүн амд, 2020-2023 он

2023 онд: 1/4 ↓

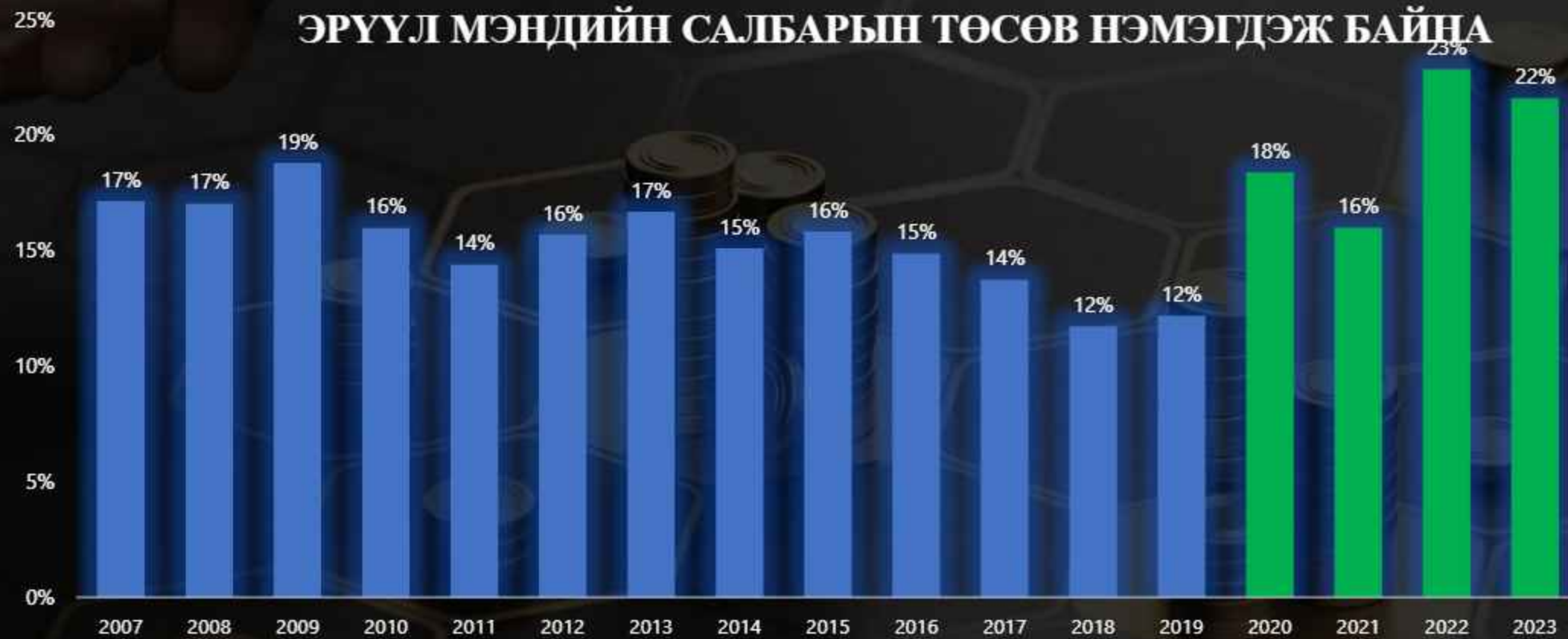
3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ
ДЭМЖИХ

Эрүүл
мэндийн яам

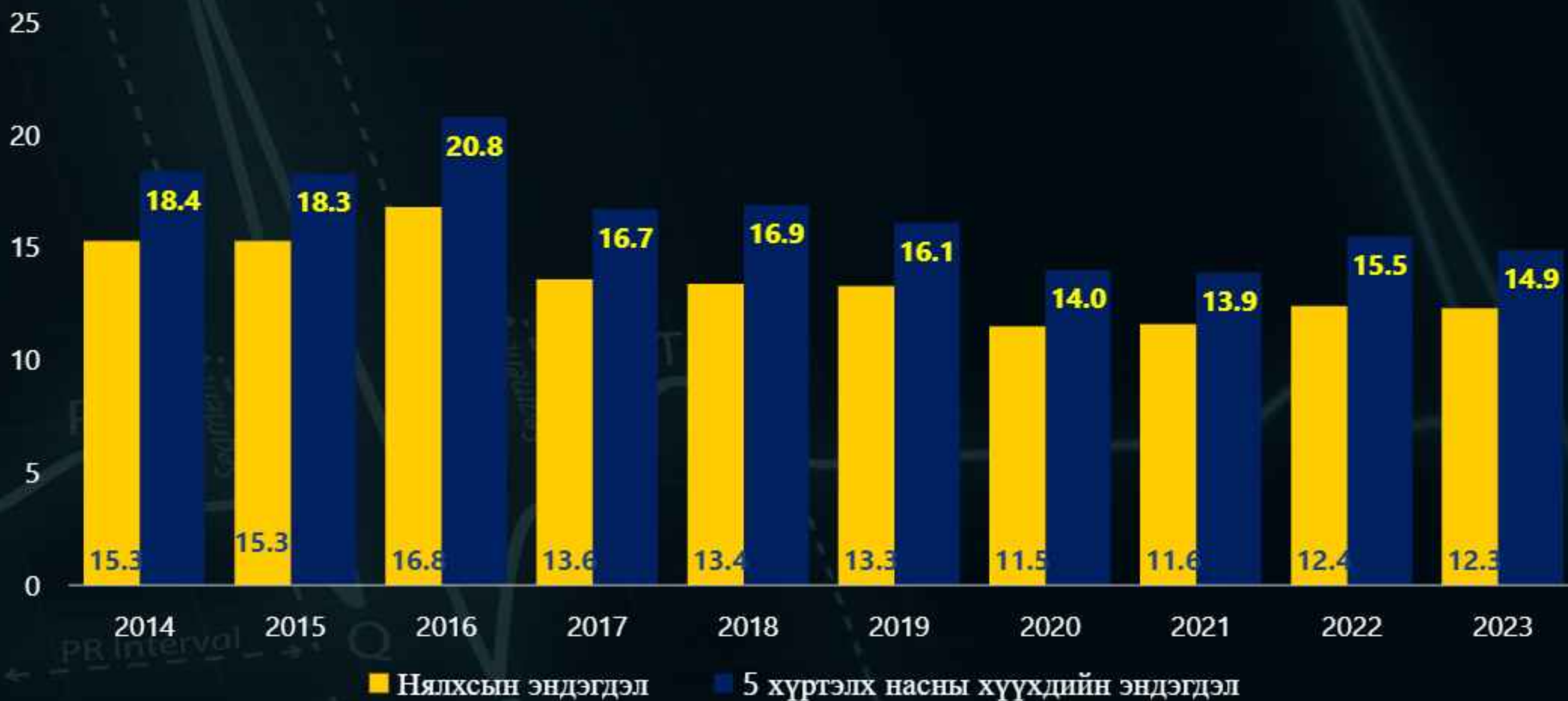
Засгийн газрын эрүүл мэндийн зардалд эзлэх анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хувь

Нэг иргэнд ногдох ЗГ-ын эрүүл мэндийн зардал ам доллараар

НЯЛХСЫН БОЛОН 5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, 1000 АМЬД ТӨРӨЛТӨД, (2014-2023 ОН)

ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10,000 ХҮН АМД, (2014-2023 ОН)

Эрүүл
мэндийн яам

МОНГОЛ УЛС 2023 ОНД

ТОГТВОРТОЙ
ХӨГЖЛИЙН **ЗОРИЛГО**
ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛД ХӨТЛӨХ 17 ЗОРИЛГО 2016-2030

3 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ
ДЭМЖИХ

Дунд зэрэг

1 NO
POVERTY

#globalgoals

САЛБАРЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- **НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ ХУУЛЬ / АНХДАГЧ ХУУЛЬ /**
- **ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ /ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА/**
- **ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ /ӨӨРЧЛӨЛТ/**
- **ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР БАРАА, АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН НАЙРУУЛГА / ЗААЛТ/**
- **ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ /ӨӨРЧЛӨЛТ/**
- **ДАРХЛААЖУУЛАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ /НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ/**
- **НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛЬ /БУЛВЕРТИД ЭМ/**

- **ГААЛИЙН АБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛЬ /БУЛВЕРТИД ЭМ/**
Нэгдсэн тогтолцоо

Санхүүжилт

Олон нийтийн оролцоо

ЗГ-аас эрүүл мэндийн салбарт зарцуулж буй дүн (Улсын төсөв, ЭМД, Хамтын төлбөр, Зээл тусламж)

САНХҮҮЖИЛТИЙН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ БОДЛОГО

1

Нэн шаардлагатай
тусламж, үйлчилгээг
бүрэн хариуцах

3

Шаардлагагүй хэвтэлт,
үр ашиггүй тусламж,
үйлчилгээг бууруулах

5

ЭМД-ын сангаас
иргэнд тавьж буй
санхүүгийн хязгаарыг
арилгах

2

Эмзэг бүлгийн иргэдийг
санхүүгийн эрсдэлээс
хамгаалах

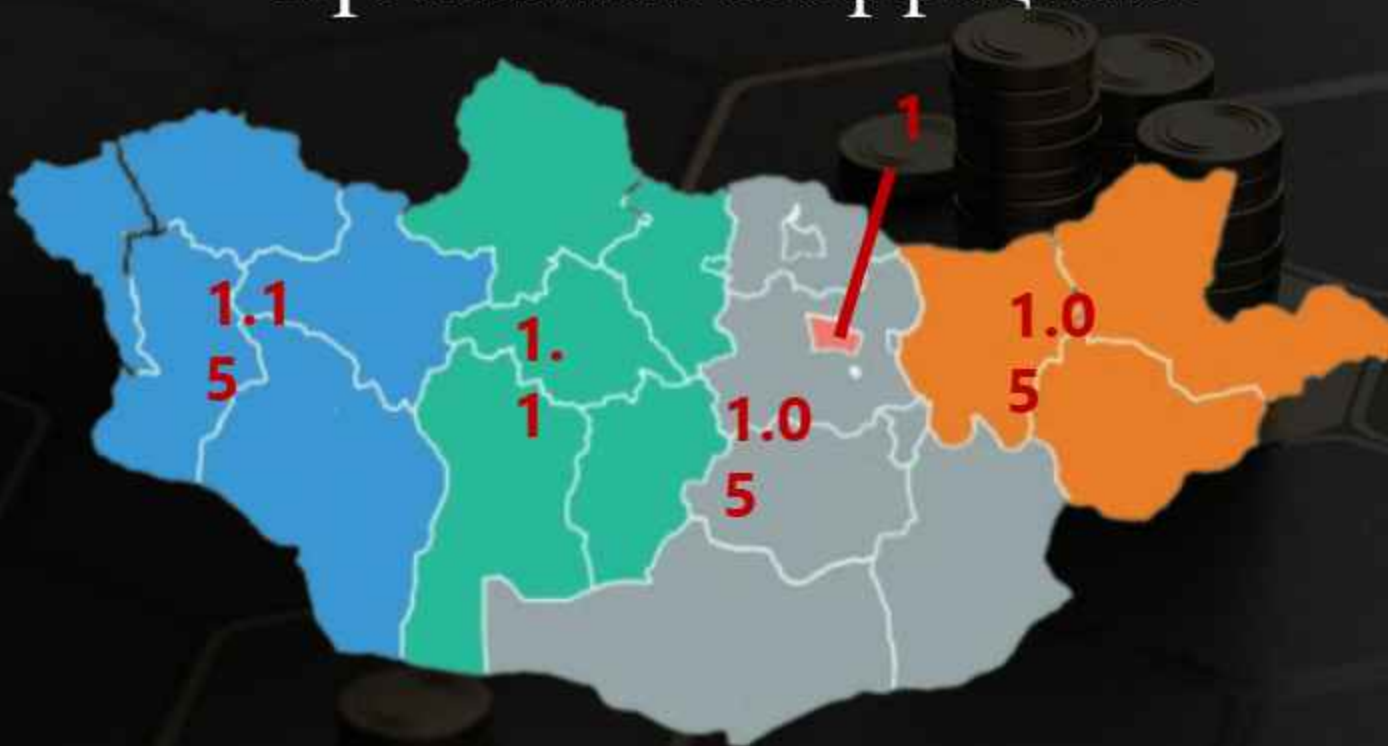
4

Тусламж, үйлчилгээний
төвлөрлийг сааруулах

ЧАНАР, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТ

Бүсчлэлийн коэффициент

Жишээ:

Баруун бүсийн эрүүл
мэндийн
байгууллагууд
нийслэлтэй
харьцуулахад **15**
хувиар илүү тарифаар
санхүүжих боломжтой.

ЧАНАР, ҮР ДҮНД СУУРИЛСАН САНХҮҮЖИЛТ

Бүсчлэлийн коэффициент

Баруун бүсийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийслэлтэй харьцуулахад **15 хувь** илүү тарифаар санхүүжих боломжтой.

Элэг шилжүүлэн суулгах мэс засал, 28 сая.₮, **5.6 дахин**

Эмнэлэгт хэвтэлтийн түвшин

4 дахин ↑

2 дахин ↑

Оношийн хамааралтай бүлэг: **хоол боловсруулах замын эмгэгийн хяналт, шинээр**

Амбулаторийн хяналтын үзлэгийн тариф: **20 хүртэлх хувь**

Нэгдсэн эмнэлэгт үзүүлэх боломжтой тусламж, үйлчилгээг төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг үзүүлсэн тохиолдолд **санхүүжилтийн тариф нэгдсэн эмнэлгээс бага** байх
Өндөр өртөгтэй оношилгоо, шинжилгээний **хязгаарлалт**

-(Хувийн хэвшлийн эмнэлэгт: **2 хүн тутмын 1**)

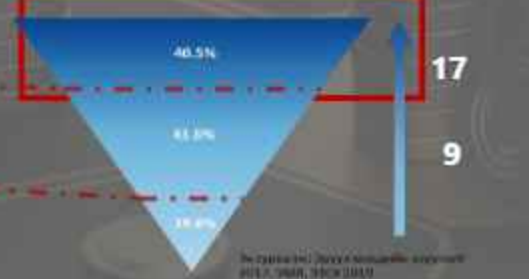
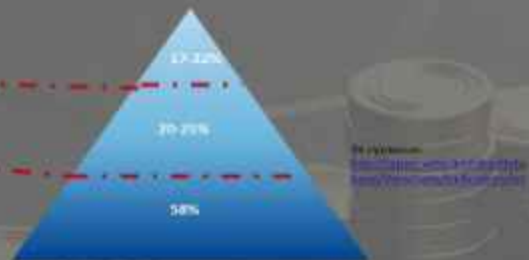
АНХАН ШАТ АЙМАГ ДҮҮРЭГТ ЧИГЛЭСЭН ТӨСВИЙН ХУВААРИЛАЛТЫН БОДЛОГО ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БАЙНА

ЭМД сангийн төсвийн хуваарилалт

Тусламж, үйлчилгээний ачаалал

Санхүүжилт

Олон улсад

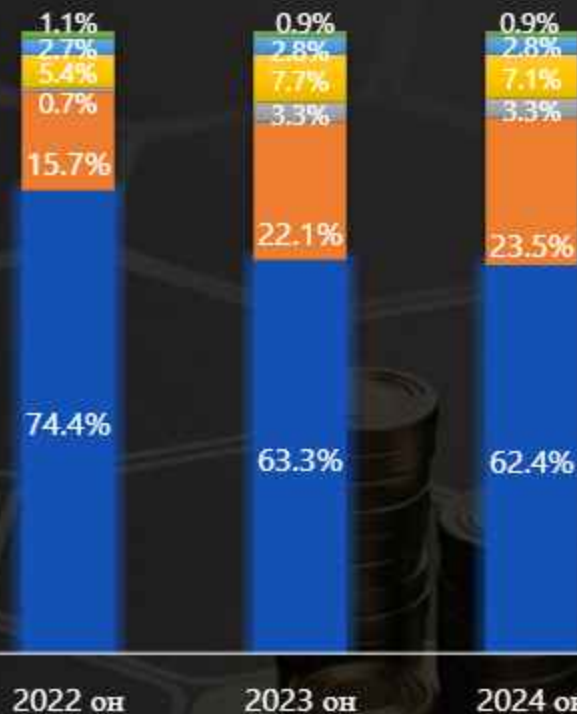

Эх сурвалж: ЭМЯ, АХБ Тогтвортой хөгжлийн зорилттой төсвийн төлөвлөлтийг уялдуулах нь төслийн тайлан 2019

100%

50%

0%

- Үйл ажиллагаа
- Эрсдэлийн сангийн нөөц хөрөнгө
- Эмийн санхүүжилт
- Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг, үзлэг оношилгоо
- Анхан шатны санхүүжилт
- Лавлагаа патлал санхүүжилт

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг бууруулж, Анхан шатны тусламж, үйлчилгээ, эмийн үнийн хөнгөлөлт рүү хуваарилах бодлого баримталж байна.

Төрөлжсөн
мэргэжлийн
эмнэлэг

Аймаг,
дүүргийн
нэгдсэн эмнэлэг

Анхан шат

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ

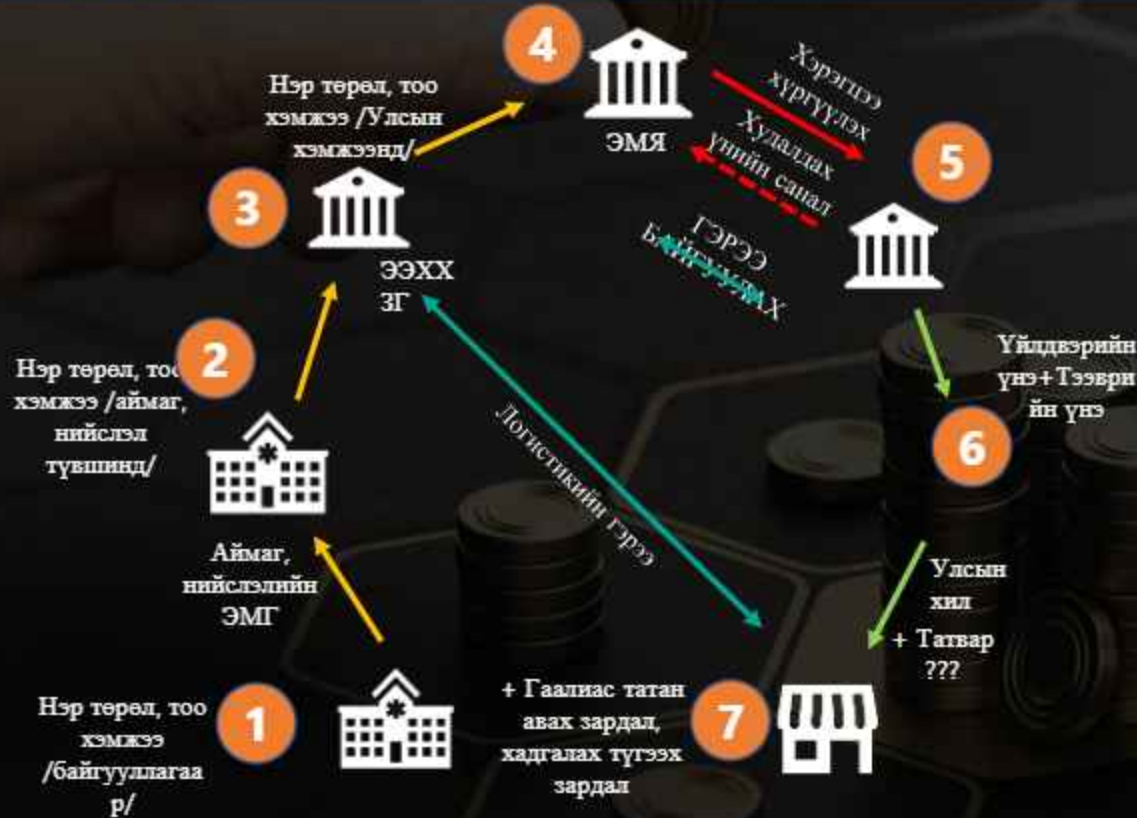
САНХҮҮЖИЛТ

Жилд дунджаар - **2,0-3,0**
тэрбум ₮
2024 он - **10,0** тэрбум ₮

ЗОРИУЛАЛТ

- Мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн үйл ажиллагаа
- Эрсдэлт хүчин зүйлийг судлах, тандах үйл ажиллагаа
- Эмийн зохистой хэрэглээг сурталчлан таниулах үйл ажиллагаа
- Орчин үеийн дэвшилтэт технологи шинээр нэвтрүүлэх үйл ажиллагаа
- Зайлшгүй шаардлагаар гадаад улсад эмчлүүлсэн үйлчлүүлэгчийн эмчилгээний зардал
- Амьгүй донорын гэр бүлийн гишүүнд олгох нэг удаагийн тэтгэмж

ТБОНӨМБАУХА ТУХАЙ ХУУЛЬ

36.1.2 Олон улсын чанарын шаардлага хангасан хүний эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, биобэлдмэл, вакциныг гадаад улсын үйлдвэрлэгчээс, эсхүл олон улсын байгууллагаас шууд болон дамжуулан худалдан авах журам

- Төрийн болон орон нутгийн өмчит ЭМБ – эм, эмнэлгийн хэрэгсэл
- Удаан хугацааны нөхөх эмчилгээ шаардах эмгэг болон хөнгөвчлөх эмчилгээний эм
- ЭМД-ын сангаас хөнгөлөлттэй олгох эм
- ӨЭМТ – өдрийн эмчилгээнд хэрэглэх эм

ТБОНӨМБАҮХА ТУХАЙ ХУУЛЬ

- Төсөвт хамгийн их дүн эзэлсэн
 - Хамгийн их тоо хэмжээгээр хэрэглэсэн
 - Удаан хугацаагаар хэрэглэдэг буюу төлбөрийг төр хариуцах эмийн жагсаалтад орсон
 - Цөөн тоогоор хэрэглэдэг буюу тасалдах эрсдэл ихтэй
 - ЭМД-сангаас үнийн хөнгөлөлт –
 - ✓ ОУ-ын нэршлээр **135** эм
 - ✓ тунгийн ялгаатай **271** нэрийн эм
- Цус, цусан бүтээгдэхүүн - **2** нэр төрөл:
/Гемофили А VIII фактор, Гемофили В IX фактор/
 - Сүрьеэгийн эмчилгээний эм – **18** нэр төрөл
 - Дархлаа дарангуйлах эм – **1** нэр төрөл:
/Такролимус/
 - Вакцин

Санал – нийт **320** гаруй нэр төрлийн эм

ДАРХЛААЖУУЛАЛТЫН ХУУЛЬ

A гепатит, пневмококкийн халдвар болон хүний папиллома вирусийн эсрэг тарилгыг заавал хийх дархлаажуулалтын товлолд нэмлээ.

2 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөл, нас баралтын гол шалтгаан болсон **уушгины хатгалгаа** өвчин, сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийн дунд түгээмэл тохиолддог **A гепатит**, зарим төрлийн **хорт хавдраас** сэргийлнэ.

ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ: **5 ХҮРТЭЛХ** ОНООНООС **2.3**
ОНОО

“MNS 7014:2023 Эрүүл
мэндийн үйлчилгээнд
тавих
шаардлага” стандарт

ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ: **5 ХҮРТЭЛХ** ОНООНООС **2.3**
ОНОО

"MNS 7014:2023
Эрүүл мэндийн
үйлчилгээнд
тавих
шаардлага" станда
рт

5,200 өргөдөл,
гомдлын **10%**
эмч, мэргэжилтний
харилцаа,
хандлагатай
холбоотой

ЗГ-ЫН 2023 ОНЫ
241 дүгээр

ТОГТООЛ

Эмч, эмнэлгийн
ажилтны цалин, хөлс

26-54%

Эрүүл
мэндийн яам

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ЦАЛИН ХӨЛС

ЗГ-ЫН 2023 ОНЫ
241 дүгээр тогтоол

Эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин,
хөлс

26-54%

2024 оны 4 сараас

Эмч,
эмнэлгийн
ажилчид

10%

Нийтлэг
үйлчилгээний
ажилтан

20%

Эрүүл
мэндийн яам

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТНЫ ЦАЛИН ХӨЛС

ЗГ-ЫН 2023 ОНЫ
241 дүгээр ТОГТООЛ

Эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин, хөлс

26-54%

2024 оны 4 сараас

Эмч,
эмнэлгийн
ажилчид

10

Нийтлэг
үйлчилгээний
ажилтан

20%

Орон нутгийн
нэмэгдэл:

Суманд

40%

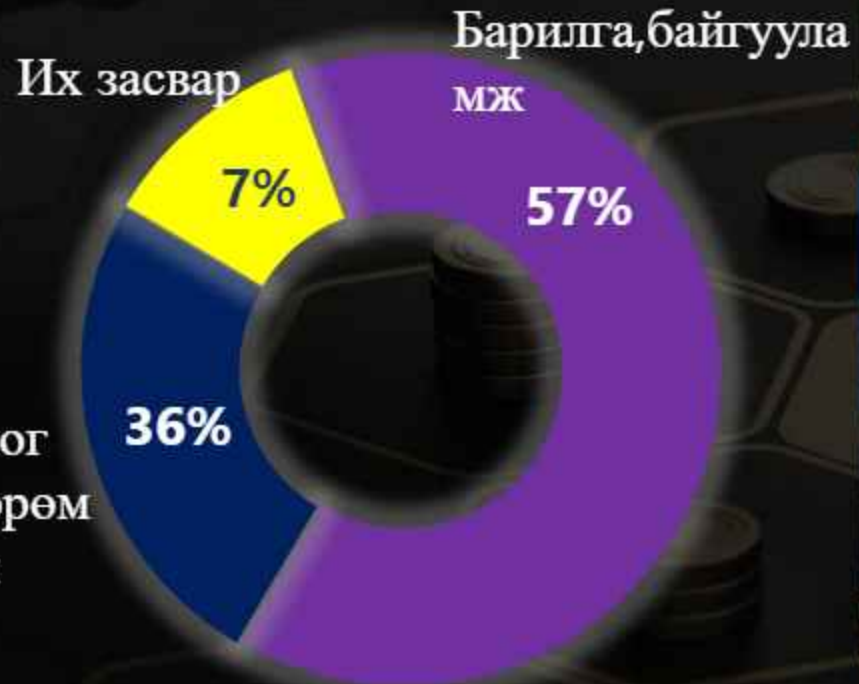
Аймаг, дүүрэгт

20%

ЗӨСТ

30%

САЛБАРЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

37 СЭМТ, 3 ӨЭМТ

АВТОМАШИНЫ ПАРК ШИНЭЧЛЭЛТ 2023-2024 ОНД

✓ **21** аймгийн нэгдсэн
эмнэлгийн автомашиныг
шинэчилсэн

✓ 2024: СЭМТ **1/3**

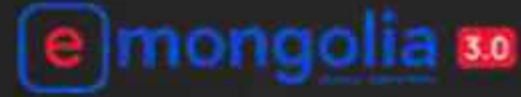
ЦАХИМ ШИЛЖИЛТ

21 АЖ АХУЙН
НЭГЖИЙН

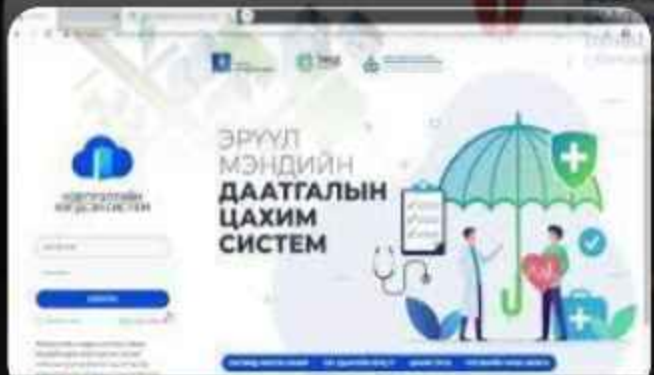
37 ПРОГРАММ
АШИГЛАЖ БАЙНА

- Лавлагаа мэд: Плексимбургийн Засгийн газрын санхүүжилттэй "Алсын зайн анагаах ухааны үндэсний сүлжээ" төсөл MNCARLHO
- Ажлын үйл: Зураг судалгааг өнөөчлэй нэн шаардлагатай тусламж, үйлчилгээний багц MoinEo
- Монгол улсад чихрийн шижин, чихрийн шижингийн шалтгаант ретинопатийн тусламж үйлчилгээний заагар төсөл OHSIS
- LICEMLD
- Эмийн ажир /ЭМД/
- 1. Эрүүл мэндийн статистик боловсруулалтын програм хангамж H-Info 3.0
- 2. VOK давиргаард
- 1. Сурьсгийн мэдээллийн систем THUSRIS
- 2. Вируст гепатитын өржиг халдвар бүртгэх систем
- 3. Томүүгийн өвчлөл
- 4. T.WAR
- Умайн хүзүү, эмчийн өмнөгийн илрүүлэг үзлэгийн бүртгэл Screening.gov.mn
- Лабораторийн мэдээллийн систем – LMS BLOOD
- Хувийн лабораторийн мэдээллийн системүүд
- 1. Осонд үеийн мэдээллийн систем
- 2. Эрт илрүүлгийн мэдээллийн систем VHS
- 1. Киронавируст халдвар (COVID-19) нэн цар таллын үеийн мэдээ, мэдээллийн бэлэн байдлыг хангах, нэгдсэн сан уусгах зорилгоор
- 2. vutgol.mohs.mn,
- 3. vnni.gov.mn, ЭрүүлМН
- 4. Intdell.gov.mn
- 1. ЭМ-ийн ДААТГАЛЫН ЦАХИМ СИСТЕМ
- Эхэл бүтэн мөнгөн эмнэлгээр
- Дархлаажуулалтын систем

- ✓ Эмийн жор
- ✓ Дүрс оношилгооны дүгнэлт
- ✓ Лабораторийн шинжилгээний хариу
- ✓ Тарилгын гэрчилгээ
- ✓ Амбулаториор эмчлүүлэгчийн карт
- ✓ Хяналтын хөтөч карт
- ✓ Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр

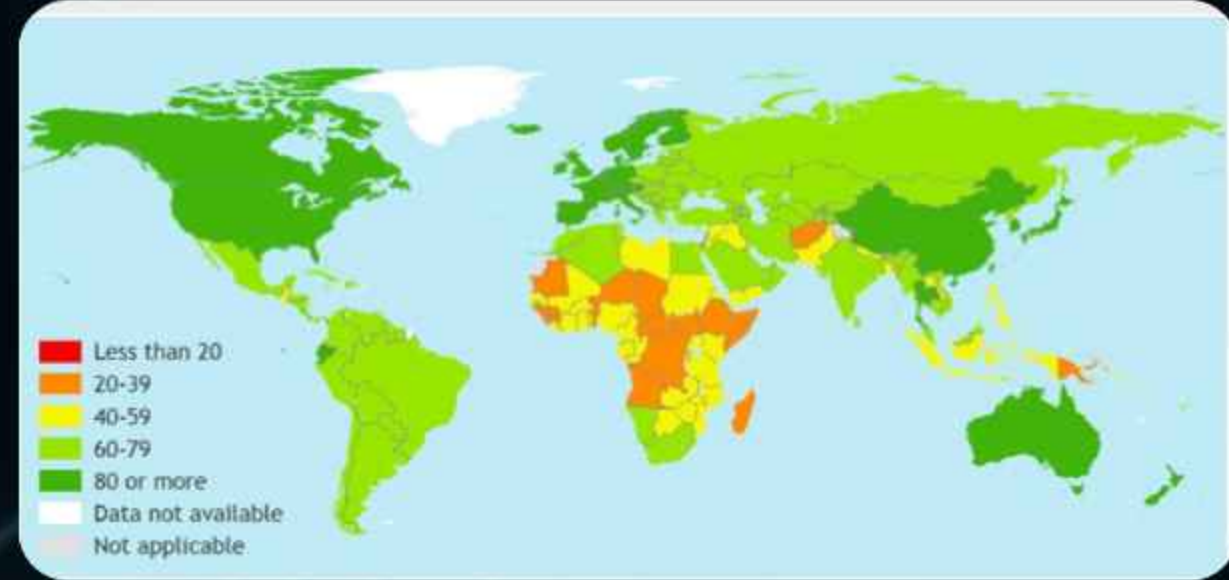

- 10 цахим программ
- Амбулаторийн үзлэг
- 20 сая
- Эмчилгээ, үйлчилгээ
- 1 сая

БҮХ НИЙТИЙН ЭРҮҮЛ ХАМРАЛТЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ МОНГОЛ УЛС

СҮҮЛИЙН 20 ЖИЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ

2019 ОН

НӨХӨН ҮРЖИХҮЙ

- Орчин үеийн гэр бүл төлөвлөлт хэрэглээ - **71**
- Жирэмсний хяналт +4 > **80**
- Дархлаажуулалт - > **80**
- Хатгаа өвчний эмчилгээ - **76**

ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Сүрьеэгийн эмчилгээ - **19**
- ДОХ, ретровирус эмчилгээ - **38**
- Халдварт ариутгал - **70**

ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН

- Артерийн даралт ихсэлтийн эмчилгээ - **55**
- Чихрийн шижин өвчний илрүүлэг - > **80**
- Тамхины хэрэглээ - **57**

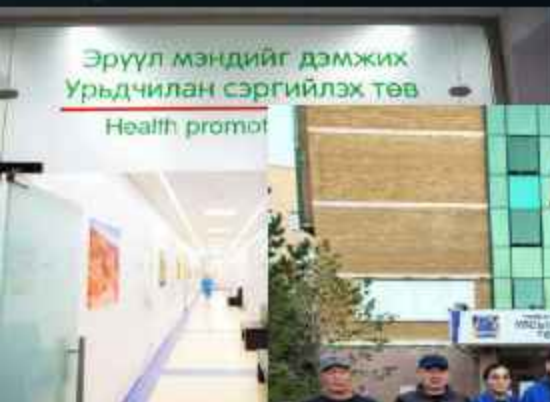
Тусламж, үйлчилгээний хамралтын индекс

- Эмнэлгийн орны нягтрал - > **80**
- Эрүүл мэндийн ажилчдын тоо - > **80**
- Олон Улсын Эрүүл мэндийн дүрмийн үнэлгээ - > **79**

Бүх нийтийн хамралт индекс (SDG 3.8.1) - **65**

НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ДЭМЖИХ ЖИЛ - 2024

- ✓ Засгийн газрын 2023 оны “Иргэний эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх арга хэмжээний тухай” 321 дүгээр тогтоол
- ✓ “Эрүүл шүд арга хэмжээг хэрэгжүүлэх тухай” 322 дугаар ТОГТООЛ

1.3 сая хүн **(40%)**

29 эрүүл мэндийн

ТӨВ:

36.4 тэрбум.₮

Эрүүл
мэндийн яам

АМЖИЛТЫН ТӨЛӨӨ ӨӨРЧЛӨЛТ...